

מזרח-תיכון וטרור

לורנה אטיאס לבובסקי

מהו טרור?

PollEv.com/ictma

"שימוש מכוון או איום להשתמש
באלימות, נגד אזרחים או מטרות
אזרחיות, במטרה להשיג מטרות
פוליטיות, כגון החלפת שלטון או שינוי
מדיניות".

פרופ' בועז גנור

הגדרת הטרור

• המתנגדים

- המערכת הבינלאומית עובדת מצוין גם ללא הגדרה מוסכמת לתופעה.
- היות ומדובר בפשעים פליליים "רגילים", אין צורך בהגדרה שמייחדת את תופעת הטרור.
- סוגיה סובייקטיבית - "טרוריסט בעיני האחד הינו לוחם חופש בעיני האחר".

• התומכים

- ניתן להגדיר טרור בצורה אובייקטיבית.
- ללא הגדרה בינלאומית מוסכמת, לא ניתן לקיים מאבק בינלאומי אפקטיבי.

טרור ותקשורת

- פיגוע טרור הינו קטן ונקודתי, אבל כעובר בפריזמה של אמצעי התקשורת, מקבל נפח גדול ומשמעות אסטרטגית.

- **"לנצל את הריכוז הבלתי רגיל של אמצעי תקשורת המוניים במינכן כדי לתת למאבקנו תהודה עולמית - לחיוב או לשלילה, לא חשוב"**

צאלח ח'לף (אבו איאד), ממקימי ארגון "ספטמבר השחור"

- **"לתלות את השלט פלסטין על ההר הגבוה בעולם"**

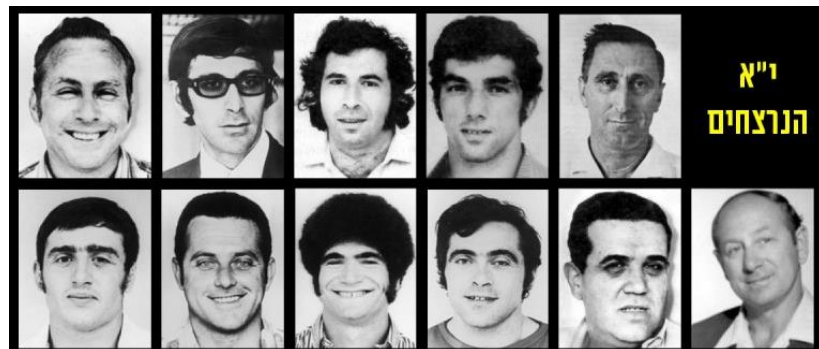
ג'ורג' חבש, ממייסדי ארגון "החזית העממית לשחרור פלסטין"

- **"סיקור תקשורתי חזק מכוחם של תותחים"**

חזבאללה

טבח הספורטאים באולימפיאדת מינכן

- ספטמבר 1972
- רצח 11 ספורטאים, מאמנים ושופטים, חברי המשלחת האולימפית הישראלית
- מבצעים: מחבלים פלסטינים מארגון "ספטמבר השחור".
- השתלטות המחבלים על מגורי הספורטאים
- המשך האולימפיאדה כמתוכנן
- הצבת אולטימטום וניהול משא-ומתן
- מעבר לשדה התעופה וכישלון החילוץ

חשיבות התקשורת

- חשיבות התקשורת להשגת תהודה עולמית
- אין לחשוש מביקורת
- לא חשוב מה אומרים עליך בעולם, העיקר שידברו עליך ויהיו מודעים לבעיותיך ולדרישותיך.
- על פניו נראה כי הם צודקים - בעיקר עבור ארגוני טרור קטנים וצעירים.

קהלי יעד ומסרים

- אוכלוסיית המוצא

- דעת הקהל המקומית / הנפגעת

- דעת הקהל הבינלאומית

טרור ותקשורת

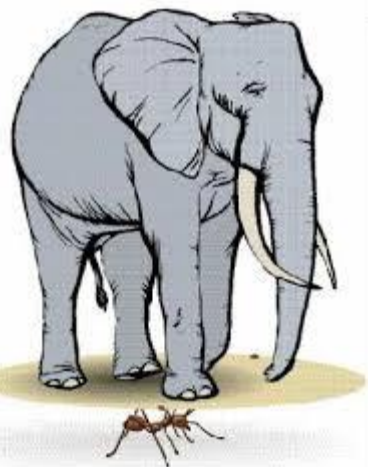
- יחסי סימביוזה

- יחסי תועלת הדדית

- העצמת החרדה

- לחץ על מקבלי ההחלטות על מנת להביא לשינוי המדיניות הפוליטית

יתרונות הסיקור התקשורת לראגוני הטרור

- "ניפוח" מימדי ויכולות הארגון

(באדר מיינוף)

- האדרת/גלוריופיקציה של טרוריסטים

(ניסים משעל, ראיון עם יחיא עיש)

- חיקוי ולמידה של שיטות פעולה (חטיפת מטוסים,

פיגועי התאבדות - הוספת מסמרים)

יתרונות הסיקור התקשורת לראגוני הטרור

- איסוף מודיעין

- לקיחת אחריות

- פלטפורמה להעברת מסרים אידיאולוגים (קהלי יעד

שונים)

- יצירת חרדה ולחץ זמן על מקבלי ההחלטות (כת

החנפים בארה"ב, מלון סבוי 1975)

יתרונות לתקשורת בסיקור הטרור

- מידע חדשותי - סיפור מתח שמעניין את

הציבור ויוצר רייטינג

- דרמה המערבת חיי אדם

- מקום לפרשנות פוליטית

- סיפורים מעניינים על הקורבנות - סיפורי רקע

- אורך השידור ארוך במיוחד

דילמות תקשורתיות

דילמת העיתונאי

איזון בין המחויבות העיתונאית המקצועית לאחריות האזרחית

- דיווח, בזמן אמת, לדווח אמת, תנאי תחרות הרייטינג
- לא להפוך כלי שרת בידי ארגוני הטרור
- לדוגמא: ספטמבר 2001 - צלמי הטלוויזיה הדביקו דגל של ארה"ב / כיסו רכבי שידור בדגלים או תמונות נעדרים
- התקשורת לא צריכה להיות פטריוטית אלא מקצועית

דילמת השידור החי

- לא מופעלים אמצעי עריכה.
- עלולים לשדר פאניקה וחרדה קיצונית (ראיונות, תצלומי תקריב)
- אין הכוונה שלא יהיה סיקור בכלל, חשוב ל מניעת שמועות, העברת מידע והרגעת הציבור.
- לדוגמא: ראיון עם מלצרית בקפה מומנט בירושלים (2002)

דילמת היקף הסיקור, תכניו ולוח השידורים

- לא האם לשדר אלא מה לשדר - שידורים חוזרים עבור צופים חדשים
- אורך השידור - מתי להפסיק לשדר?
- מה לשדר לאחר החזרה ללוח השידורים הרגיל
- לדוגמא: שידור משחק כדורגל במקביל לפיגוע טרור
- פתרונות:
 - פרפורציונאליות
 - חזרה מהירה לשגרה

דילמת שידור קלטות טרוריסטים

- הכנת קלטות מבעוד מועד הכוללות מסרי הפחדה ואיומים
- יוצרים "פיגוע ללא פיגוע"
- קלטות מחבלים מתאבדים טרם יציאתם למשימתם
- לדוגמא: בארה"ב לא הבינו מדוע פגעו דווקא בהם בספטמבר 2001 בן לאדן הפיק קלטת ופירט את דרישותיו מהאמריקאים:
- להוציא את החיילים ממדינות ערב ומוסלמית, להפסיק סיוע ל"מדינות ערביות מושחתות" (כופרות).
- לדוגמא: תקרית בין צה"ל לחיזבאללה בלבנון צולמה במלואה
- פתרון:
- ככלל, לא לשדר.
- פרפרזה - בלי תמונות, שימוש בפרשן

דילמת היענות לקריאה של טרוריסטים לזירת פיגוע

- פועלים להבטיח את הסיקור התקשורתי
- התססת האירועים האלימים
- התקשורת הופכת מגורם מדווח לגורם משתתף, ולכן צריכים לשאת באחריות.
- לדוגמא: הוצאות להורג של פלסטינים שנחשדו בשיתוף-פעולה עם ישראל במסגרת האינתיפאדה השנייה.
- פתרון:
 - קו אדום שאין לחצותו

דילמת הטלת צנזורה

- עלול ליצור פגיעה קשה בערכים דמוקרטיים-

ליברליים ולשחק דווקא לידיהם של ארגוני

הטרור

- קשה ליצור וואקום מוחלט עם הטכנולוגיה של

ימינו